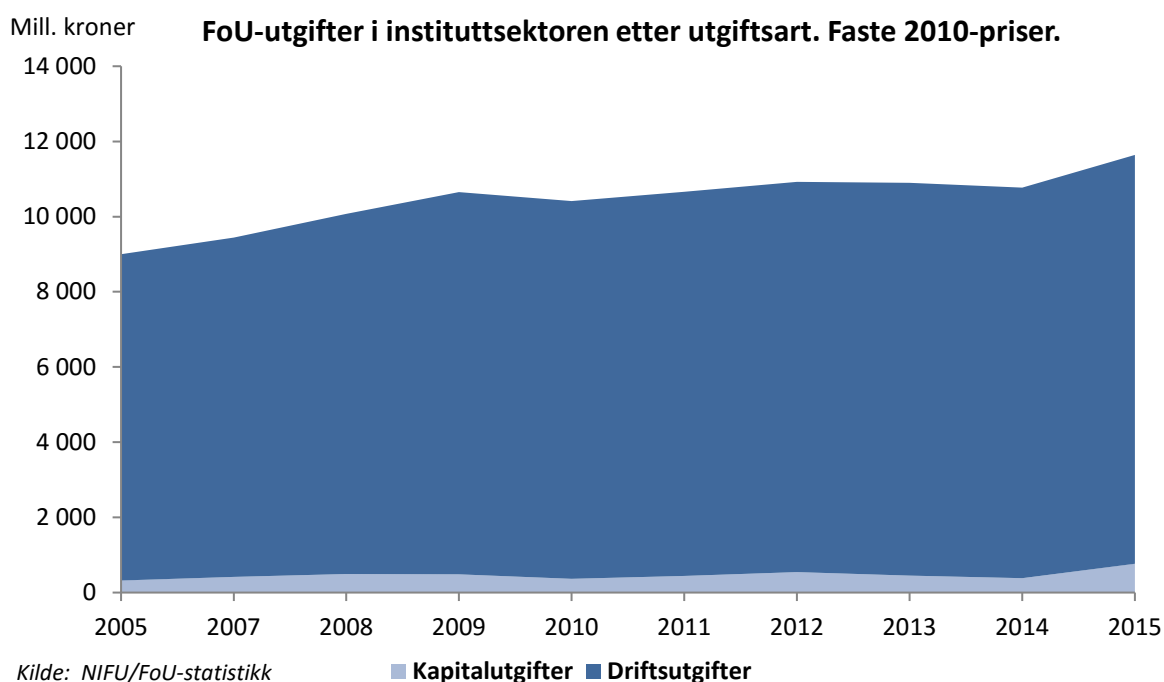

FoU-statistikk 2015 – Instituttsektoren

Det ble utført forskning og utviklingsarbeid (FoU) i instituttsektoren for 13,7 milliarder kroner i 2015, en økning på 1,4 milliarder kroner fra 2014. Store investeringer og ekstraordinære kostnader knyttet til pensjon i 2015 bidrar til den sterke økningen. Ser en bort fra disse forhold var driftsutgiftene til FoU om lag 700 millioner kroner høyere i 2015 enn i 2014. Det innebærer en nominell vekst på litt under 6 prosent, som gir en realvekst på vel 3 prosent.

Driftsutgifter til FoU beløp seg til 12,8 milliarder kroner i 2015, en økning på om lag 900 millioner kroner fra 2014. Mye av veksten var knyttet til lønn og sosiale utgifter som økte med nær 9 prosent, mens utgifter til øvrig drift var vel 5 prosent høyere enn året før. I 2015 var det flere institutter som innførte nye pensjonsordninger. Avvikling av gamle ordninger ga til dels store regnskapsmessige konsekvenser. Dette er engangseffekter som bidrar til å løfte FoU-volumet i sektoren i 2015. Effekten er, på noe usikkert grunnlag, beregnet til å utgjøre vel 200 millioner kroner i økte lønnskostnader i 2015. Dersom en ser bort fra ekstraordinære pensjonskostnader blir den nominelle økningen i lønn rundt 6 prosent. Samlet blir da veksten i driftsutgifter til FoU snau 6 prosent nominelt, eller vel 3 prosent reelt.

Investeringer utgjorde vel 900 millioner kroner i 2015. Til sammen var de rapporterte investeringer i utstyr og bygg mer enn dobbelt så høye som året før. Økningen har i første rekke sammenheng med bygging av nytt isgående havforskningsfartøy.

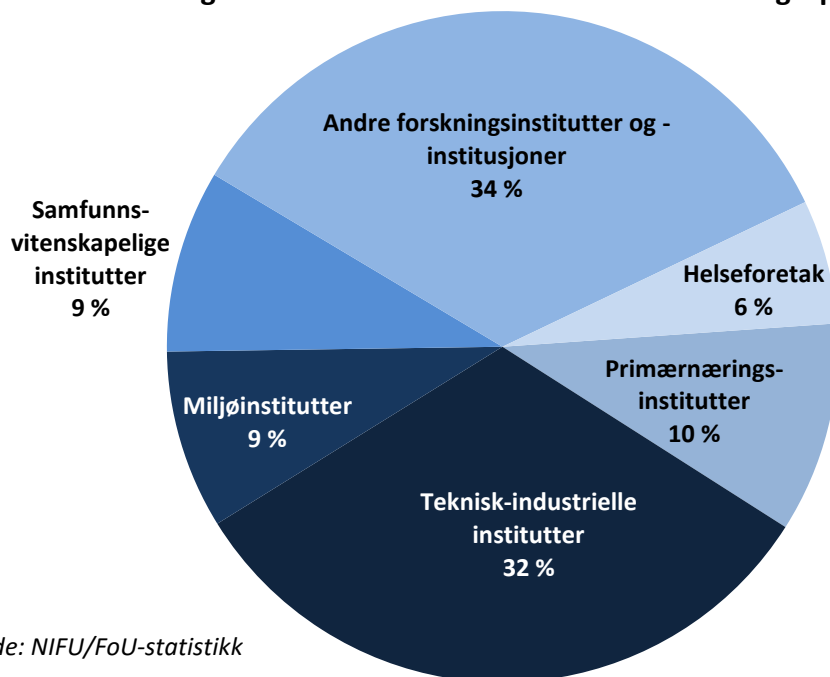
I løpet av de siste ti årene har de totale FoU-utgiftene i instituttsektoren økt 29 prosent i faste priser. Mye av veksten kom i første del av perioden, mens FoU-utgiftene de senere årene har ligget ganske stabilt. I 2015 inntreffer stor vekst i FoU-utgiftene, selv om mye av økningen som skissert over gjelder forhold som gir engangseffekter.

60 prosent av FoU-ressursene i instituttsektoren i 2015 ble anvendt ved institutter underlagt *retningslinjer for statlig basisfinansiering av forskningsinstitutter*. Dette er forskningsinstitutter som mottar basisbevilgning fra Norges forskningsråd. I basisbevilgningssystemet er instituttene inndelt på fire fordelingsarenaer. Teknisk-industrielle institutter var den største

instituttgruppen med en tredjedel av sektorens samlede FoU-utgifter, tilsvarende 4,4 milliarder kroner. Den nest største instituttarenaen var primærnæringsinstitutter med 10 prosent av ressursinnsatsen, mens miljøinstitutter og samfunnsvitenskapelige institutter begge utgjorde 9 prosent.

40 prosent av FoU-utgiftene i instituttsektoren, eller 5,5 milliarder kroner, gjaldt institusjoner som ikke er underlagt retningslinjene for statlig basisfinansiering. Her inngår forskningsinstitutter som mottar grunnfinansiering direkte fra departement¹, og andre FoU-utførende institusjoner, der FoU som regel ikke er kjerneaktiviteten. Sistnevnte omfatter i første rekke en del statlige etater, helseforetak uten universitetssykehusfunksjoner og muséer.

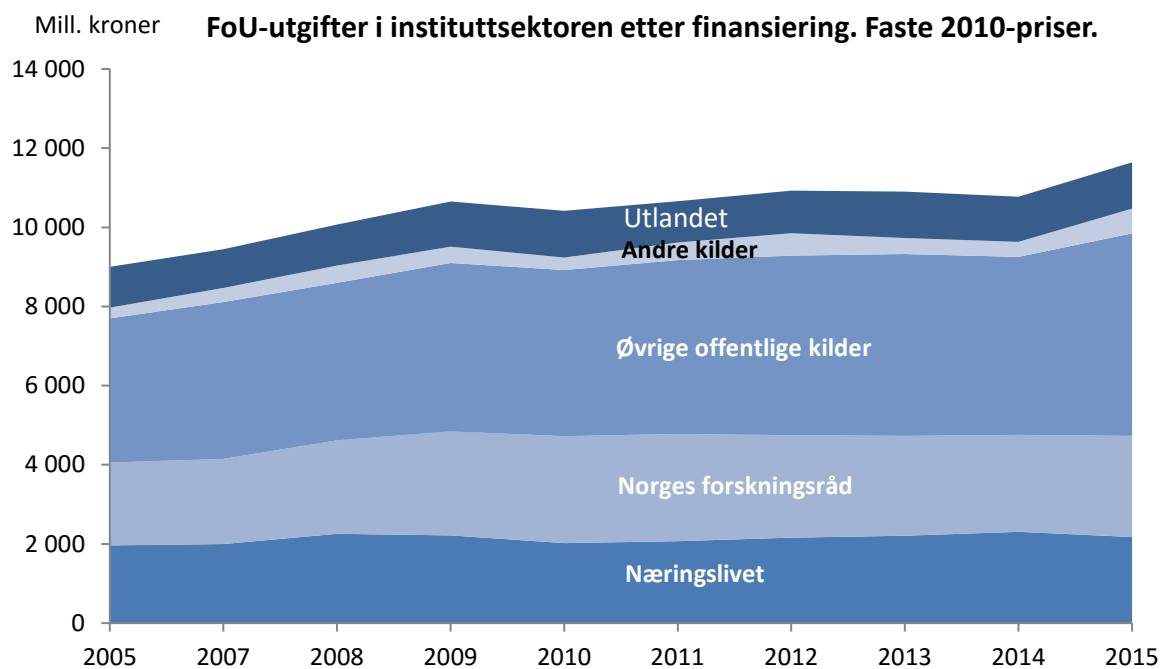
FoU-utgifter i instituttsektoren 2015 etter instituttgruppe

Offentlige kilder finansierte to tredjedeler av FoU-utgiftene i instituttsektoren i 2015. 33 prosent av den offentlige finansieringen, tilsvarende 3 milliarder kroner, ble kanalisert gjennom Norges forskningsråd. Næringslivet finansierte 19 prosent av FoU-utgiftene, utenlandske kilder 10 prosent og andre kilder 5 prosent. Av en samlet finansiering fra utlandet på 1,4 milliarder kroner gjaldt vel 430 millioner kroner deltakelse i EUs rammeprogrammer.

Fra 2014 til 2015 var det realvekst i finansieringen fra offentlige kilder på over 10 prosent, utenlandsfinansieringen økte 2 prosent, mens finansiering fra næringslivet hadde en realnedgang på 6 prosent. Andre kilder økte betydelig som følge av at flere institutter som fikk økte kostnader ved endret pensjonsordning, dekket dette gjennom midler fra egenkapitalen.

¹ Blant annet Forsvarets forskningsinstitutt, Havforskningsinstituttet, Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning og Statens arbeidsmiljøinstitutt.

Kilde: NIFU/FoU-statistikk

Mer enn 12 300 personer deltok i FoU-virksomheten i instituttsektoren i 2015, og de utførte til sammen nær 9 400 FoU-årsverk. 71 prosent av FoU-årsverkene gjaldt forskere og annet faglig personale.

Resultater fra FoU-undersøkelsen i instituttsektoren er tilgjengelig i [FoU-statistikkbanken](#).

Spørsmål om FoU-undersøkelsene i instituttsektoren kan rettes til Bo.Sarpebakken@nifu.no, tlf. 960 94 042.

Hvert år utarbeides det totaltall for ressursinnsatsen i forskning og utviklingsarbeid (FoU) i Norge. I universitets- og høyskolesektoren er det hovedundersøkelse annethvert år. NIFU har statistikkansvaret for universitets- og høyskolesektoren og instituttsektoren, mens Statistisk sentralbyrå har ansvaret for næringslivet. NIFU sammenstiller dataene til den totale FoU-statistikken for Norge. Statistikken utarbeides på bakgrunn av OECDs retningslinjer i den såkalte Frascati-manualen, og inngår i OECDs og Eurostats databaser for Science & Technology.

Forespørsler om universitets- og høyskolesektoren kan rettes til Kaja.Wendt@nifu.no, tlf. 996 31 554, om instituttsektoren til Bo.Sarpebakken@nifu.no, tlf. 960 94 042, og om helseforetakene til Ole.Wiig@nifu.no, tlf. 960 94 024.

For mer informasjon om FoU i næringslivet, kontakt Frank.Foyn@ssb.no, tlf. 21 09 46 88, Kristine.Langhoff@ssb.no, tlf. 21 09 43 91 eller Harald.Fondevik@ssb.no, tlf. 21 09 47 51.

Den nasjonale FoU-statistikken for Norge publiseres av NIFU <http://www.nifu.no/> og Norges forskningsråd <http://www.forskningsradet.no/>. FoU-statistikkbanken gis brukerne mulighet til selv å velge tabeller og data: <http://www.foustatistikkbanken.no/nifu/>. Detaljert statistikk for næringslivet publiseres av Statistisk sentralbyrå <http://www.ssb.no/>